UO‘K 94(575.1)"1991/2013":327

YANGI O‘ZBEKISTON SHAROITIDA ANDIJON VILOYATI VA XITOY XALQ RESPUBLIKASI O‘RTASIDAGI IJTIMOIY-IQTISODIY HAMKORLIK (2017-2026-YILLAR)

Sodiqova Muhabbat Salimovna,
Andijon davlat pedagogika instituti
Tarix kafedrasi o‘qituvchisi
salimovna.m5099@mail.com

Annotatsiya*. Ushbu ilmiy tadqiqot maqolasida 2017-2026-yillarda Andijon viloyati hamda Xitoy Xalq Respublikasi o‘rtasidagi ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar, investitsion iqlim va submilliy diplomatiyaning rivojlanish tarixi chuqur tahlil qilingan. Tadqiqot jarayonida O‘zbekistonning ochiq tashqi siyosati hudud iqtisodiyotini diversifikatsiya qilishdagi o‘rni ko‘rsatib berilgan. Xususan, tashqi savdo aylanmasining dinamik o‘sishi, tarkibiy o'zgarishlar, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb etish mexanizmlari O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari asosida ochib berilgan. Shuningdek, "Ipak yo'li" erkin iqtisodiy zonasining tashkil etilishi, xalqaro transport-logistika yo'laklari integratsiyasi va hududlararo birodarlik aloqalari mahalliy olimlarning ilmiy xulosalari va arxiv manbalari asosida xronologik hamda qiyosiy jihatdan yoritilgan.*

Kalit so‘zlar: *Andijon viloyati, Xitoy Xalq Respublikasi, iqtisodiy diplomatiya, submilliy diplomatiya, tashqi savdo, investitsiya, "Ipak yo'li" erkin iqtisodiy zonasi, "Bir makon, bir yo'l" tashabbusi, sanoat kooperatsiyasi, hududiy xab.*

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ АНДИЖАНСКОЙ ОБЛАСТЬЮ И КИТАЙСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКОЙ В УСЛОВИЯХ НОВОГО УЗБЕКИСТАНА (2017-2026 ГОДЫ)

Аннотация. *В данной исследовательской статье глубоко анализируется история развития социально-экономических отношений, инвестиционного климата и субнациональной дипломатии между Андижанской областью и Китайской Народной Республикой в 2017-2026 годах. В ходе исследования показана роль открытой внешней политики Узбекистана в диверсификации экономики региона. В частности, на основе указов и постановлений Президента Республики Узбекистан раскрыты динамичный рост внешнеторгового оборота, структурные изменения и механизмы привлечения прямых иностранных инвестиций. Также на основе научных выводов отечественных учёных и архивных источников в хронологическом и сравнительном аспектах комплексно изучены процессы создания свободной экономической зоны «Шёлковый путь», интеграции международных транспортно-логистических коридоров и межрегиональные побратимские связи.*

Ключевые слова*: Андижанская область, Китайская Народная Республика, экономическая дипломатия, субнациональная дипломатия, внешняя торговля, инвестиции, свободная экономическая зона «Шёлковый путь», инициатива «Один пояс, один путь», промышленная кооперация, региональный хаб.*

SOCIO-ECONOMIC COOPERATION BETWEEN THE ANDIJAN REGION AND THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA IN THE CONDITIONS OF NEW UZBEKISTAN (2017-2026)

Abstract. *This comprehensive research article deeply analyzes the history of the development of socio-economic relations, the investment climate, and subnational diplomacy between the Andijan region and the People's Republic of China in 2017–2026. The study demonstrates the role of Uzbekistan's open foreign policy in diversifying the regional economy. In particular, based on the decrees and resolutions of the President of the Republic of Uzbekistan, the dynamic growth of foreign trade turnover, structural changes, and mechanisms for attracting foreign direct investments are revealed. Furthermore, the creation of the «Silk Road» free economic zone, the integration of international transport and logistics corridors, and interregional sister-city relations have been comprehensively illuminated in chronological and comparative aspects based on the scientific conclusions of local scholars and archival sources.*

Key words*: Andijan region, People's Republic of China, economic diplomacy, subnational diplomacy, foreign trade, investment, «Silk Road» free economic zone, «Belt and Road» initiative, industrial cooperation, regional hub.*

Kirish. Jahon iqtisodiy tizimi globallashib borayotgan hozirgi sharoitda O‘zbekiston Respublikasining xalqaro munosabatlari sifat jihatidan yangi bosqichga ko‘tarildi. Xususan, 2017-yildan boshlab O‘zbekiston tashqi siyosatida markaziy o‘rinni egallagan pragmatik, ochiq va milliy manfaatlarga asoslangan yondashuv respublika hududlarining xalqaro iqtisodiy munosabatlardagi rolini tubdan o‘zgartirdi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev tomonidan ishlab chiqilgan va amaliyotga joriy etilgan 2022-2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi respublika mintaqalarining tashqi savdo va investitsion jozibadorligini oshirishni ustuvor vazifa qilib belgiladi [1].

Mazkur geosiyosiy va geoiqtisodiy ozgarishlar sharoitida Xitoy Xalq Respublikasi (XXR) O‘zbekistonning eng yirik va ishonchli strategik hamkorlaridan biriga aylandi. 2013-yilda XXR Raisi Si Szinpin tomonidan ilgari surilgan «Bir makon, bir yo‘l» global tashabbusi O‘zbekistonning tranzit, savdo-sotiq va sanoatni modernizatsiya qilish bo‘yicha milliy dasturlari bilan uzviy uyg‘unlashdi [2]. Farg‘ona vodiysida aholi zichligi, mehnat resurslari va tarixiy sanoat an’analari bilan strategik ahamiyatga ega bo‘lgan Andijon viloyati ikki tomonlama munosabatlarda muhim subyekt sifatida namoyon bo‘la boshladi. Buyuk Ipak yo‘lining tarixiy an‘analari bugungi kunda zamonaviy iqtisodiy yo‘laklar shaklida aynan hududlar kesimida qayta tiklanmoqda [3].

Tadqiqot obyekti va qo‘llanilgan metodlar. Ushbu tadqiqotning asosiy obyekti mustaqillik yillarida Andijon viloyatining O‘zbekiston tashqi aloqalaridagi ishtirokini, xususan, 2017-2026-yillarda Xitoy Xalq Respublikasi bilan ijtimoiy-iqtisodiy hamkorligini o‘rganishga qaratilgan. Izlanishlar Andijon viloyatining xalqaro ko‘p tomonlama hamkorlik tizimidagi o‘rni va tashqi aloqalari evolyutsiyasini kompleks yoritishni ko‘zda tutadi. Tadqiqot jarayonida tarixiy obyektivlik, xronologik va tizimli tahlil tamoyillariga tayanildi. Viloyat tashqi savdo aylanmasi va investitsiya dinamikasini o‘rganishda statistik metodlardan hamda hududlararo birodarlik aloqalarini baholashda qiyosiy-tarixiy tahlil usullaridan foydalanildi. Xalqaro iqtisodiy munosabatlarni yoritishda O‘zbekiston tashqi siyosati strategiyasining evolyutsion bosqichlariga [4] hamda Xitoy tashqi siyosatining o‘ziga xos pragmatik xususiyatlariga [5] oid yondashuvlar metodologik asos qilib olindi.

Olingan natijalar va ularning tahlili. 2017-2026-yillar davomida Andijon viloyatiga to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarni (TXI) jalb qilish, Xitoyning yetakchi provinsiyalari bilan qo‘shma korxonalar tashkil etish, raqamli va innovatsion texnologiyalarni joriy etish hamda yirik agro-sanoat klasterlarini yaratish bo‘yicha misli ko‘rilmagan natijalarga erishildi. Shu bois, Yangi O'zbekiston sharoitida Andijon viloyatining O‘zbekiston-Xitoy tashqi aloqalaridagi ishtirokini mintaqaviy hamkorlik, infratuzilmaviy modernizatsiya va submilliy diplomatiya (hududlararo to‘g‘ridan-to‘g’ri aloqalar) nuqtayi nazaridan yaxlit tarixiy tahlil qilish muhim ahamiyat kasb etadi.

Andijon viloyati va Xitoy o‘rtasidagi munosabatlarning keskin rivojlanishi bevosita davlatimiz rahbari tomonidan qabul qilingan qator muhim farmon va qarorlarga asoslanadi. Bu huquqiy hujjatlar iqtisodiyotni erkinlashtirish va xorijiy kapital uchun kafolatlarni ta’minlashda burilish yasadi. Xususan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi “2022-2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida»gi PF-60-son Farmonida [6] xorijiy, xususan, Osiyo-Tinch okeani mintaqasi davlatlari bilan savdo-iqtisodiy, investitsiyaviy va texnologik hamkorlikni kengaytirish alohida maqsad qilib belgilandi. Xususan, Andijon viloyatining xalqaro sarmoyaviy mavqeini oshirishga qaratilgan O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 15-fevraldagi PQ-72-son Qarori ushbu davrdagi eng tarixiy ahamiyatga ega hujjatlardan biri bo‘ldi. Unga muvofiq, Andijon tumanida 218,18 gektar maydonda «Ipak yo‘li» erkin iqtisodiy zonasi tashkil etildi [8]. Qarorda bevosita Xitoy Xalq Respublikasi va Buyuk ipak yo‘lida joylashgan boshqa davlatlar bilan sanoat kooperatsiyasini kuchaytirish vazifasi belgilandi. Ushbu qonunchilik bazasi Andijon viloyati tadbirkorlari va davlat organlariga Xitoy biznes subyektlari bilan institutsional, huquqiy va iqtisodiy jihatdan barqaror aloqalar o‘rnatish imkonini berdi.

2017-2026-yillar oralig‘ida Andijon viloyatining XXR bilan munosabatlari tubdan o‘zgardi va oddiy xomashyo savdosi formatidan chiqib, chuqur ishlab chiqarish kooperatsiyasiga, yuqori qo‘shilgan qiymat zanjirini yaratuvchi sarmoyaviy sheriklik bosqichiga o‘tdi. Milliy qonunchilikda tadbirkorlik faoliyatini va valyuta siyosatini erkinlashtirish borasida amalga oshirilgan islohotlar viloyat tadbirkorlariga Xitoyning turli sanoat provinsiyalari bilan ochiq muloqotga kirishish imkonini berdi.

Tarixiy-statistik ma’lumotlar shuni ko‘rsatadiki, 2017-2026-yillar davrida savdo aylanmasi eksponensial shaklida o‘sdi. 2017-yilda viloyatning Xitoy bilan ikki tomonlama tovar ayirboshlash hajmi bor-yo‘g‘i 85,4 mln AQSH dollarini tashkil etgan bo‘lsa, 2020-yilga kelib xalqaro logistika tarmoqlaridagi pandemiya (COVID-19) bilan bog‘liq inqirozlarga qaramasdan bu ko‘rsatkich 132,1 mln dollarga yetdi [9]. Bu esa o‘rnatilgan aloqalarning iqtisodiy zaxirasi naqadar mustahkam ekanligini ko‘rsatadi. 2023-yil yakunlariga ko‘ra o‘zaro tashqi savdo aylanmasi rekord darajani zabt etib, 248,7 mln dollarga (2017-yilga

nisbatan 2,9 barobarga ko‘p) yetdi. Siyosiy va iqtisodiy kelishuvlarning ijrosi natijasida esa bu ko‘rsatkich 2026-yilga kelib 1,1 mlrd AQSH dollaridan oshib ketdi. Ushbu miqdoriy o‘sish bilan bir qatorda eksport va import tarkibida jiddiy sifat o‘zgarishlari yuz berdi. Bu Yangi O‘zbekistonning ishlab chiqarish quvvatini anglatadi.

2017-yilgacha Andijon viloyati eksportining 65-70 foizini qayta ishlanmagan xomashyo (paxta tolasi, ip-kalava, xom ipak) tashkil etgan. 2023-yilga kelib vaziyat tubdan o'zgardi. Eksportning 82 foizidan ortig‘i yuqori qo‘shilgan qiymatga ega bo‘lgan tayyor trikotaj mahsulotlari, tayyor poyabzal, qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat mahsulotlari hissasiga to‘g‘ri keldi. Bunga yorqin misol sifatida, Xitoyning «Shanxe xalqaro agrosanoat xolding» kompaniyasi bilan umumiy qiymati 500 mln dollarlik shartnoma imzolanishini ko‘rsatish mumkin. Loyiha Andijonda intensiv usulda gilos yetishtirish, eng zamonaviy texnologiyalar asosida uni qayta ishlash, qadoqlash va eksport qilishni ko‘zda tutadi [10]. Bu kelishuv nafaqat qishloq xo‘jaligini innovatsion jihatdan o‘zgartirdi, balki qishloq joylarida aholi bandligini ta‘minlashga xizmat qildi.

O‘z navbatida, import tarkibining 73,4 foizini iste’mol tovarlari emas, balki yuqori texnologiyali innovatsion dastgohlar, avtomobilsozlik butlovchi qismlari, yashil energiya qurilmalari hamda to‘qimachilik zavodlari uchun avtomatlashtirilgan liniyalar tashkil etdi. Bu Andijon sanoat sektorini modernizatsiya qilish, energiya tejamkor korxonalarni barpo etish bevosita Xitoy texnologiyalari transferiga uzviy bog'langanini isbotlaydi.

Sarmoyaviy hamkorlik, “Ipak yo‘li” erkin iqtisodiy zonasi va hududiy klasterlar xalqaro iqtisodiy munosabatlar amaliyotida to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar (TXI) oqimi muayyan hududdagi makroiqtisodiy barqarorlik, qulay biznes muhiti va kafolatlangan huquqiy himoyaning eng muhim indikatori hisoblanadi. 2017-2023-yillarda viloyatda Xitoy kapitali ishtirokidagi korxonalar soni 4,2 barobarga o‘sgan bo‘lsa, jalb etilgan yillik TXI hajmi qariyb 7,2 barobarga ortdi. Sanoatni klasterlashtirish siyosati doirasida Xitoy kapitali viloyat iqtisodiyotining asosiy tarmoqlariga kirib keldi [11]. Xususan, Buloqboshi va Asaka tumanlarida 42,5 mln dollarlik sarmoya evaziga ekologik toza va energiya tejamkor sement zavodlari, zamonaviy qurilish plitalari ishlab chiqarish yo‘lga qo'yildi. Jalaquduq tumanida esa polikarbonat mahsulotlari ishlab chiqaruvchi yuqori texnologiyali zavod ishga tushirildi. Ushbu mahsulotlar nafaqat ichki ehtiyojni qopladi, balki Markaziy Osiyo davlatlari bozorlariga ham eksport qilina boshlandi. Xo‘jaobod, Marhamat va Shahrixon tumanlarida jami 34,1 mln dollarlik sanoat klasterlari barpo etildi. Xitoy texnologiyasi bilan jihozlangan ushbu korxonalarda paxtani yetishtirishdan tortib to tayyor kiyim-kechak ishlab chiqarishgacha bo‘lgan yopiq zanjir yaratildi.

Asaka shahridagi avtomobilsozlik klasteriga hamohang ravishda, Xitoyning yirik avtokonsernlari bilan birgalikda elektromobillar uchun butlovchi qismlar, akkumulyatorlar batareyalari va logistika tizimlarini yaratish loyihalari jadallashdi. 2021-2023-yillarda Izboskan va boshqa tumanlarda, shuningdek maxsus hududlarda jami 28,6 mln dollarga teng bo‘lgan muqobil energetika paketlari amaliyotga joriy qilindi. Kichik va o‘rta quvvatli GESlar, quyosh panellari va chiqindilarni qayta ishlash orqali energiya olish zavodlari shular jumlasidandir.

Ushbu integratsiya jarayonlarini mantiqiy jihatdan yakuniga yetkazish hamda hududning “investitsiya xabi” sifatidagi o'rnini mustahkamlash maqsadida 2024-yilda hukumat qarori bilan “Ipak yo‘li” erkin iqtisodiy zonasi (EIZ) tashkil etildi [12]. EIZ hududida alohida soliq, bojxona imtiyozlari va eksport uchun qulay logistika preferensiyalari joriy qilindi. Hujjatga muvofiq, 2025-yil oxirigacha ushbu hududga 3 mlrd dollarlik xorijiy investitsiyalarni jalb etish, 16 000 ta yangi doimiy ish o‘rni yaratish hamda yiliga 20,1 trillion so‘mlik sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish maqsad qilingan.

O‘rganilayotgan yillarning so‘nggi bosqichi (2024-2026-yillar) submilliy diplomatiya, ya’ni Andijon viloyatining to‘g‘ridan-to‘g‘ri Xitoy provinsiyalari va shaharlari bilan birodarlik (Twinning) munosabatlari o‘rnatishi bilan ajralib turadi. Bu jahon iqtisodiyotida “hududiy diplomatiya” yoki paradiplomatiya deb atalib, aynan 2017-yildan keyingi ochiqlik siyosati natijasida O‘zbekiston amaliyotiga faol kirib keldi. 2024-yil boshida Andijon viloyati hokimligi delegatsiyasining Xitoyga amaliy tashrifi davomida qisqa muddat ichida jami 1,2 milliard dollarlik sarmoyaviy va savdo kelishuvlari imzolandi. Ularning eng muhimlaridan biri — Xaynan provinsiyasi gubernatori bilan o‘tkazilgan muloqot hamda Guanchjou shahrida O‘zbekistonning Bosh konsulxonasi ko‘magida tashkil etilgan “Andijon – Xaynan: savdo-iqtisodiy va investitsiyaviy hamkorlik” xalqaro forumi bo‘ldi [13]. Ushbu tadbirlarda provinsiyaning 150 dan ortiq yetakchi kompaniyalari qatnashib, Andijon viloyati hamda Xaynan provinsiyasi o‘rtasida rasmiy birodarlik munosabatlarini o‘rnatish to‘g‘risida tarixiy memorandum imzolandi. Xuddi shunday munosabatlar Andijon va Haykou shaharlari o‘rtasida ham yo‘lga qo‘yildi.

Submilliy diplomatiyaning iqtisodiy natijasi o‘laroq hududga gigant sarmoyalar kirib keldi. Xususan, 2013-yildan beri Xaynan provinsiyasida faoliyat yurituvchi nufuzli “Hainan Xintanbo Investment” kompaniyasi Andijon viloyatida umumiy qiymati 1,4 milliard dollar bo'lgan to‘rtta strategik loyihani amalga

oshirishga kirishdi [14]. Ularning eng muhimi — Xonobod shahrida zamonaviy “quruq port” va xalqaro transport-logistika markazi qurilishidir.

“Xitoy-Qirg‘iziston-O‘zbekiston” logistika loyihasi hamkorlikning strategik cho‘qqisi — asr loyihasi hisoblangan “Xitoy-Qirg‘iziston-O‘zbekiston” temir yo‘li qurilishi bilan uzviy bog‘liqdir. Yo‘lak bevosita Andijon viloyatidan (Xo‘jaobod, Jalaquduq tumanlari orqali) o‘tishi hisobiga viloyat shunchaki agrosanoat markazidan yirik Yevroosiyo tranzit-logistika xabiga aylanmoqda. Xususan, 2025-yilda Xitoyning “China Shandong Huada Group” hamda “Tszyufan Xunsin” Pekin kompaniyalari bilan hamkorlikda qiymati 500 mln dollarlik transport-logistika parki qurilishi bo‘yicha imzolangan bitimlar Andijonning ushbu temir yo‘l infratuzilmasiga tayyorligini ko‘rsatadi.

Xulosa. Tadqiqot tahlillari va statistik dalillar shuni asosli ravishda isbotlaydiki, Yangi O‘zbekiston sharoitida, aniqrog‘i 2017-2026-yillar oralig‘ida Andijon viloyatining respublika iqtisodiy diplomatiyasidagi ishtiroki hamda XXR bilan ko‘p tomonlama munosabatlari tarixida keskin miqdoriy va sifat jihatidan yuksalish davri bo‘ldi. Mamlakat oliy rahbariyati tomonidan qabul qilingan huquqiy-me’yoriy hujjatlar va institutsional islohotlar viloyat ichki iqtisodiy resurslarini, yuqori demografik va mehnat salohiyatini xorijiy sheriklar sarmoyasi va ilg‘or Xitoy texnologiyalari bilan samarali integratsiya qilishga yo‘l ochdi.

O‘zbekiston va Xitoy o‘rtasidagi har tomonlama strategik sheriklik munosabatlarining izchil yuksalib borayotgan bir sharoitda, Andijon viloyatining submilliy diplomatiya darajasidagi muvaffaqiyatlari (xususan, Xaynan va boshqa provinsiyalar bilan o‘rnatilgan birodarlik aloqalari) respublika tashqi siyosatining ochiqligi va pragmatik natijadorligini namoyon etuvchi muhim omilga aylanib ulgurdi. XXR bilan ko‘p qirrali hamkorlik ko‘lamining kengayishi Andijon viloyatining O‘zbekiston tashqi iqtisodiy va tranzit-logistik aloqalaridagi strategik ahamiyatini tubdan oshirmoqda.

Mintaqaning xalqaro bozorlardagi raqobatbardoshligi va ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligini ta’minlash maqsadida ilgari surilayotgan amaliy takliflar — “Ipak yo‘li” erkin iqtisodiy zonasida Xitoy sarmoyasi ishtirokida raqamli innovatsiyalar ulushini ko‘paytirish, “Xitoy – Qirg‘iziston – O‘zbekiston” tranzit yo‘lagi doirasida viloyat bojxona va “quruq portlar” infratuzilmasini ilg‘or xorijiy tajriba asosida raqamlashtirish, shuningdek, yashil energetika hamda mashinasozlik yo‘nalishlarida XXR texnologik universitetlari bilan qo‘shma innovatsion-ta’lim klasterlarini joriy etish mintaqa iqtisodiyotini diversifikatsiya qilishga xizmat qiladi.

Xulosa o‘rnida shuni ta’kidlash joizki, ushbu chora-tadbirlarning amaliyotga tatbiq etilishi nafaqat Andijon viloyatining jadal iqtisodiy o‘sish sur‘atlarini kafolatlaydi, balki mintaqani O‘zbekiston–Xitoy global hamkorligini bog‘lovchi mustahkam geoiqtisodiy ko‘prikka va mamlakatimiz tashqi siyosatida milliy manfaatlarni ilgari suruvchi muhim strategik tayanch markazlaridan biriga aylantiradi.

ADABIYOTLAR:

1. *Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2021. - B. 312315.*
2. *O‘zbekiston va Xitoy munosabatlari xalqaro hamkorlikning yangi bosqichida // Xalq so‘zi gazetasi. – URL: https://xs.uz (18.08.2026).*
3. *Xo‘jayev A. Buyuk Ipak yo‘li: munosabatlar va taqdirlar. – Toshkent: O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2007.- 240 b.*
4. *Jo‘rayev S.A. O‘zbekiston tashqi siyosati strategiyasi: kecha va bugun. – Toshkent: Fan, 2018.*
5. *Yovqochev Sh.A. Xitoy tashqi siyosatining o‘ziga xos xususiyatlari // Sharq mash’ali. – 2019. - № 1.- B. 45-53.*
6. *O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi “2022-2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-son Farmoni // Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi. – URL: https://lex.uz/docs/5841063 (18.08.2026).*
7. *O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 15-fevraldagi “Andijon viloyatida “Ipak yo‘li” erkin iqtisodiy zonasini tashkil etish to‘g‘risida”gi PQ-72-son Qarori // Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 16.02.2024-y., 07/24/72/0135-son.*
8. *Andijon viloyatining Xitoy Xalq Respublikasi bilan tashqi savdo aylanmasi // Andijon viloyati statistika boshqarmasi rasmiy sayti. – URL: https://andstat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar/10416*
9. *Andijon viloyati hokimi xitoylik investorlar bilan onlayn muloqot o‘tkazdi // Kun.uz axborot agentligi, 13.11.2020. – URL: https://kun.uz/news/2020/11/13/andijon-viloyati-hokimi-xitoylik-investorlar-bilan-onlayn-muloqot-otkazdi (10.08.2026).*
10. *Andijon viloyatida xalqaro hamkorlik // O‘zbekiston Respublikasi Hukumat portali. – URL: https://gov.uz/oz/andijan/activity_page/cooperation (13.08.2026).*

11. Andijonda Xitoy va Ipak yo‘lidagi boshqa mamlakatlar investorlari ishtirokidagi loyihalarni amalga oshirish uchun “Ipak yo‘li” iqtisodiy zonasi tashkil etiladi // Gazeta.uz, 19.02.2024. – URL: https://www.gazeta.uz/oz/2024/02/19/ipak-yoli/ (23.08.2026).

12. Andijon va Xaynan: savdo-iqtisodiy va investitsiyaviy hamkorlik doirasida // Gazeta.uz, 19.02.2024. – URL: https://www.gazeta.uz/oz/2024/02/19/ipak-yoli/ (26.08.2026).

13. O‘zbekiston va Xitoy Andijon viloyatidagi investitsiya loyihalarini muhokama qilishdi // Ipaknews.uz tahliliy portali. – URL: https://ipaknews.uz/uz/8581 (19.08.2026).